

El reverend de Medinyà

Una passejada en dos temps pel clos del Castell de Medinyà: una trobada d'ara fa uns vint-i-cinc anys i el repàs a vint-i-cinc anys d'ofici

A partir d'una trobada entre Josep Pla i Modest Prats es repassa la trajectòria del reverend —com l'anomenava l'escriptor de Llofriu— i la importància d'aquest a la parròquia de Medinyà, en la qual va estar vint-i-cinc anys. Des d'una descripció de la que fou una residència privilegiada es repassa tota una vida destinada a la Paraula i a les paraules; sobretot en la vessant de savi que conversa i s'interessa per la vida del poble que habita, més enllà de les seves altres ocupacions acadèmiques i religioses.

>> Modest Prats i Domingo (Castelló d'Empúries, 1936 - Girona, 2014).

TELM TERRADAS

> TEXT I FOTOS

—I—

Deixen el cotxe a dalt de tot del poble, i cercant una rectoria hi descobreixen la grandiloqüència d'un castell. El senyor de la boina posa amb cura un peu a terra, ara un altre... torna a reprendre el caldo apagat entre els seus dits i, somrient, se sorprèn del vigor d'unes cames entumides pel viatge que, potser engrescades per la massa pètria que ara les acull, han decidit reprendre la seva energia més antiga, recordar els jorns de llargues caminades plasmades en pàgines encara més llargues. Refet, admira voltes, capitells, un escut damunt d'una portaleda... i, cercant adjectius, el senyor de la boina potser promet fer-ne uns papers que no acabarà mai. Segurament, la idea es desfà a mesura que abandona el clos del castell, ferit pels anhels de transcendència que traspuen d'aquesta obra ridículament pretensiosa. Aleshores, al fons, s'ofereix a la vista el Ter, tot l'espectacle dels colors tardorals fins a Flaçà i, més al fons, entre una boira baixa,

el Montgrí. A poc a poc, el senyor de la boina transmuta la seva ganyota de vell xaruc en una nova rialla. «Colossal, finíssim, exacte, crepuscular, únic, formidable...».

La humil rectoria dorm entre l'església consagrada a sant Sadurní i el poble, reposat, feiner i obstinat, allà baix. El reverend Prats, acompanyat de la seva mare, surt a rebre el senyor de la boina. Passen a la biblioteca i s'inicia, com en cada visita, una llarga conversa curulla d'ironia i sarcasme, el ritual del que ha fet transcendir els elements de la narrativa per confeccionar una vida rigorosament literària, una existència indestruïble de la Paraula.

El reverend fa un comentari sobre la seva feina: el bisbe de Girona l'ha posat en aquesta parròquia més aviat petita i, encara que s'ocupa també de la de Vilafreser, sembla que així té temps per fer altres coses. «És un d'aquests dels llibres», com li ha recordat fa poc l'avi de can Selles. Prepara, a més a més, una *Història de la Llengua Catalana* que, encara que és una feinada, és una obra colossal i necessària, apunta el senyor de la boina.

Modest Prats va arribar a la rectoria de Medinyà el 1977. L'acompanyaria la seva mare —Enriqueta Domingo—, fins la seva mort, el 2002

També elogien el *Coromines*, que, un cop acabat, ens farà ser un país normal a ulls estrangers. Tots dos hi estan d'acord, i el senyor de la boina marxa content, amb la mel als llavis, desitjant tornar a pujar a la part més alta de Medinyà i travessar el clos del castell, un cop més.

El reverend es queda allí a l'entrada, pensatiu i fumant, un cop s'ha acomiadat. Ja és de nit. Alça la mirada i contempla la mola que batega en la fosca.

No ha entrat mai al castell, i potser ni falta que fa. Hi ha una cosa que s'eleva, que arriba més amunt que la torre més antiga: una joia i una pau infinites, un campanar que recorda la gent que l'ha alçat i la fe dels qui l'habiten. Aquí hi puja la gent del poble buscant les seves misses però també hi circula un estol d'intel·lectuals —gironins i de més enllà, cristians i no tan creients— que busquen la conversa del reverend.

«Hi va haver un temps que ens vam plantejar de fer una església a baix, al poble. Més que res per a la comoditat dels feligresos, perquè no haguessin de pujar tot el camí del castell. "De cap manera", va dir la

gent. L'església, en l'elevació, és tot un símbol del poble. Un lloc de reunió i de comunió. De coneixement mutu. Em fa pensar en allò que va dir Joan XXIII: "L'església ha de ser com la font de la plaça del poble, allà on tothom va a buscar l'aigua". Em sembla que, en el cas de Medinyà, podem dir que la cosa va anar ben bé així».

—II—

Modest Prats va arribar a la rectoria de Medinyà l'any 1977. El bisbe Jaume Camprodon li havia atorgat l'administració d'aquesta parròquia en un gest que sembla premiar tota una trajectòria personal. L'acompanyaria la seva mare —Enriqueta Domingo— i la mort d'aquesta significaria el final de la seva feina a Medinyà —l'any 2002—, per passar a exercir l'ofici a la parròquia del Mercadal a Girona.

«Sóc fill d'un home que fou condemnat i executat quan jo només tenia tres mesos i ell acabava de fer vint-i-cinc anys».

En aquest capítol —el de les injustícies— sempre va creure que la seva posició,

>> *Rectoria i església de Sant Sadurní de Medinyà.*

La docència no era un nou servei a la comunitat: es tractava del desenvolupament d'una tasca intel·lectual que hauria de marcar tota una generació

FONS MÓN MARQUÈS

>> A dalt, Modest Prats, Enriqueta Domingo, la seva mare, i l'escriptor i teòleg Jaume Lorés. A baix, detall de la part vella de Medinyà.

la d'home de fe, hauria d'afavorir l'entesa entre totes les parts. Amb els mots sempre va ser un home d'acció i va utilitzar la paraula, en forma d'homilia i també de conversa, per denunciar allò que creia inadmissible. Així, durant la Pasqua del 1969 va exhortar els creients a entendre la fe des d'aquest prisma: la del compromís del cristià amb la societat. El governador civil de Girona li va

imposar una sanció per aquest fet que no va arribar a pagar mai.

«D'on hem tret que el no estar d'acord amb la gestió política actual et col·loca necessàriament entre els heretges, els excomunicats, els doctrinalment sospitosos?».

Va arribar la Universitat en una trajectòria com a estudiant de teologia, que l'havia portat a París i a Roma. En aquell moment va haver de fer mans i mànigues per veure aixecada la sanció de l'any 1969. El sacerdot «progresista y separatista» va entrar el curs 1971-1972 i no en sortiria fins al 2002.

«Vaig dir al bisbe que si anava a la Universitat hi faria de professor de les matèries que m'assignessin, que ho faria tan bé com sabés i que no aprofitaria aquella situació per fer de capellà; si em tocava fer literatura catalana faria literatura catalana i prou, i la faria de la millor manera possible».

La docència no era un nou servei a la comunitat: es tractava del desenvolupament d'una tasca intel·lectual que hauria de marcar tota una generació de docents, filòlegs, historiadors de la llengua, escriptors i amants del català en general.

Però l'empremta de Modest Prats és immensament viva en aquest murmur de veus que treballen, naixen, viuen, canten i ballen sota el castell de Medinyà. Personalment, jo he conegut els fills d'aquells que s'enlluernaren amb el reverend, en una parròquia que semblava més un local social, on es parlava de futbol, de llibres, de la vida i també de religió. Modest Prats acabà essent el savi de Medinyà, fill adoptiu de la vila després de més de vint-i-cinc anys de rector. Una veu crítica, renovadora, esperançadora i compromesa amb el seu ofici: la llengua, la fe i les persones.

Més enllà de les seves obres, papers acadèmics i una traducció de *Fedra*, de Racine (1999), només n'hi ha una que aplega les seves aportacions literàries —*Homilies de Medinyà* (2011)— i ens deixa veure la seva dimensió personal en un dietari que parla del poble, de la infància de l'autor i que representa la seva última aportació a les lletres catalanes.

Les persones senzilles i la vida quotidiana del Medinyà que el va acollir tants anys són al centre d'aquesta obra.

«Per què ha de ser més ric el contingut humà d'aquell que s'encaparra amb qüestions d'alta metafísica que el de qui somia vagarosament menjar sang i fetge i ceba de porc?»

Telm Terradas és llicenciat en filologia catalana.

Modest Prats acabà essent el savi de Medinyà, fill adoptiu de la vila després de més de vint-i-cinc anys de rector